

ініціативою у Верховній Раді України¹⁶. Даною привілецією користується кожен депутат по-різному. У М. Бурбака з 13 законопроектів, що були подані ним як суб'єктом права законодавчої ініціативи, лише один став чинним актом № 612-VII від 03.06.2013 про відзначення 800-річчя заснування села Онут Заставнівського району Чернівецької області¹⁷. Також були зафіксовані 2 поправки, до яких були подані пропозиції. На жодну з них висновків ще немає. Натомість у М. Федорука з уже зазначених 8 ініціатив жоден законопроект не став чинним. Саме тому зіставлення кількісних і якісних показників при аналізі ініціатив народних депутатів України не відповідають традиційним уявленням про те, що формальна присутність депутатів може мати вплив на ефективність їх діяльності. На жаль, поки що в Україні не передбачена відповідальність за пасивне виконання визначених законодавством обов'язків народними депутатами України. Загалом парламент, Верховна Рада України, за Конституцією країни, має значні повноваження, які викладені у ст. 85. Вони стосуються внесення змін до Конституції, прийняття законів, визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики, оголошення за поданням Президента України стану війни і укладення миру, розгляд і прийняття рішення щодо схвалення Програми діяльності Кабінету Міністрів України, призначення посадових осіб державних інституцій: Рахункової палати, Національного банку, Центральної виборчої комісії, Антимонопольного комітету, Фонду державного майна тощо¹⁸. Саме роль парламенту в Україні відіграє сьогодні ключову роль. У час, коли країна перебуває на шляху до зміни зовнішньополітичного курсу, існує потреба в прояві якомога більшої активності та ініціативності представників депутатського корпусу. Ілюстрація політичної гнучкості дозволить спростувати обґрунтування про те, що в українській політиці відсутня культура досягнення компромісів.

Власне, все вищезазначене і ряд інших факторів може послугувати конструктивним продовженням наукової концепції даної статті та знайти відображення у подальших наукових розробках

автора.

¹ Політологічний енциклопедичний словник : навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів [Текст]. – К. : Генеза, 1997. – 400 с.

² Денисов В. Методологія сучасного парламентаризму / В. Денисов // Генеза, 1998. – № 1/2. – С. 180-187.

³ Росенко М. І. Теоретико-методологічні засади механізмів розвитку парламентаризму в контексті становлення демократичного врядування в Україні : автореферат док. дис. держ. упр. – Х. : Вид-во “ДокНаукаДержУпр” Магістр, 2012. – 36 с.

⁴ Бучин М. Порівняльний аналіз основних виборчих систем: проблема вибору оптимальної моделі виборчої системи для України у плані дотримання демократичних принципів виборів / М. Бучин, І. Федорій // Українська національна ідея : реалії та перспективи розвитку. – Випуск №21, 2009. – С. 58-62.

⁵ Офіційний сайт громадської мережі ОПОРА. – Режим доступу: <http://oporaua.org/news/3876-za-pershi-pivroku-rady-iz-2-tysjach-iniciativ-privnjato-kilka-desjatkiv-zakoniv>.

⁶ Сергеев В. М. “Искусственный интеллект” как метод исследования сложных систем // Системные исследования. Ежегодник 1984. – М., 1984. – С. 116-129.

⁷ Офіційний сайт громадської мережі ОПОРА. – Режим доступу: <http://oporaua.org/news/3876-za-pershi-pivroku-rady-iz-2-tysjach-iniciativ-privnjato-kilka-desjatkiv-zakoniv>.

⁸ Birch A. H. Representation. London, 1971, p. 15.

⁹ Закон України “Про статус народного депутата України” // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 3. – 17 с.

¹⁰ Офіційний сайт громадської мережі ОПОРА. – Режим доступу: <http://rada.oporaua.org/ua/statistika/deputati/batkivshina/598-burbak-maksym-yuriiuvych>.

¹¹ Офіційний сайт громадської мережі ОПОРА. – Режим доступу: <http://rada.oporaua.org/ua/statistika/deputati/batkivshina/1089-fedoruk-mykola-trokhymovych>.

¹² Закон України “Про Регламент Верховної Ради України” // Відомості Верховної Ради України від 16.04. – 2010. – № 14, / № 14-15; № 16-17. – 412 с.

¹³ Так само.

¹⁴ Закон України “Про статус народного депутата України” // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 3. – 17 с.

¹⁵ Бирюков Н. Парламентская деятельность и политическая культура / Н. Бирюков, В. Сергеев // Общественные науки и современность, 1995. – №1. – С.66-75.

¹⁶ Закон України “Про статус народного депутата України” // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 3. – 17 с.

¹⁷ Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/pt2/reports.dep2?PERSON=15655&SKL=8>.

¹⁸ Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. [Текст] – Х. : “Фоліо”, 2001. – 48 с.

ВПЛИВ “ВЕЛИКОГО КАПІТАЛУ” НА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ КОНТЕНТ НЕДЕРЖАВНИХ ТЕЛЕКАНАЛІВ (НА ПРИКЛАДІ ЧЕРНІВЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ)

У статті розглядаються особливості формування суспільно-політичного контенту на провідних недержавних телеканалах України в умовах сучасного медіаринку. Проаналізовано роботу місцевих телеканалів Чернівецької області під впливом “великого капіталу”.

Ключові слова: суспільно-політичний контент, фінансово-політичні групи, “великий капітал”, регіональне телебачення.

В. Гатрич

Влияние “большого капитала” на общественно-политический контент негосударственных телеканалов (на примере Черновицкой области)

В статье рассмотрены особенности формирования общественно-политического контента на негосударственных телеканалах Украины в условиях современного медиарынка, а также проанализировано региональное телевидение Черновицкой области под влиянием “большого капитала”.

Ключевые слова: общественно-политический контент, финансово-политические группы, “большой капитал”, региональное телевидение.

V. Gatranych

The Influence of “Great Capital” at the Socio-political Content of Non-state TV Channels (By Example of Chernivtsi Region)

This article describes the features of the formation of social and political content within the leading non-state TV channels of Ukraine in today's media market and analyzes the regional TV of Chernivtsi region under the affects of “great capital”.

Key words: social and political content, finance and political groups, “great capital”, regional TV.

У складних сучасних умовах функціонування телебачення відбувається значна зміна в трансформації їх структури. Сьогодні більшість українських телеканалів є приватними і часто їх власники – це різноманітні олігархічні утворення, які не зацікавлені у висвітленні об'єктивних процесів суспільно-політичного життя і подають упереджену й неправдиву інформацію. Особливим інструментом політичного впливу в Україні є регіональне телебачення. Тому метою даної статті є з'ясування ролі „великого капіталу” у формуванні суспільно-політичного контенту на недержавних телеканалах України, зокрема на прикладі подій чернівецького телепростору.

В Україні дослідженням впливу «великого капіталу» на телевізійний контент почали займатися порівняно недавно. Дослідженням свободи слова та умовами функціонування сучасних ЗМІ в Україні займається фонд “Демократичні ініціативи” імені Ілька Кучеріва. Значний доробок у цю сферу досліджень внесли видання “Телекритика”, “Дзеркало тижня”, “Українська правда”, в яких активно обговорюється змістове наповнення українського телефіру та впливи, під якими воно формується. Дослідженням політичної складової вітчизняного телевізійного контенту та вивченням регіональних засобів масової інформації сьогодні активно займаються О.Довженко, І.Бешкеніна, Р.Дяків, О.Гоцур, І.Михайлин, Ю.Фінклер, Л.Змій, Н.Романович. Однак ця проблема є достатньо специфічною, адже ситуація з телебаченням у кожному окремому регіоні значно відрізняється, тому слід віддати належне доробкам науковців Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, зокрема І.Гавраді. Однак, на нашу думку, проблема функціонування та змістового наповнення каналів недержавного телебачення в Україні під впливом “великого капіталу” поки що не стала предметом поглибленого й всебічного аналізу і потребує подальшої розробки.

На перший погляд, в сучасній телевізійній сфері України немає нічого схожого з сірим та одноманітним медійним світом СРСР. На відміну від новинних випусків радянських часів, на телебаченні переважають молоді обличчя, найсвіжіші новини та яскрава графіка. За умов існування державного та недержавного телебачення немає браку у політичній інформації – політичні партії та кандидати можуть безперешкодно в прямому ефірі ділитись своїми програмами та думками, оплачувати політичну рекламу чи отримувати безкоштовний ефірний час на державних телерадіокомпаніях. Проте за такою різноманітністю та правом вибору приховуються серйозні проблеми функціонування телебачення як основи громадянського суспільства в Україні. Найсерйознішими проблемами сучасного телевізійного простору є, насамперед, необхідність існування в умовах ринкових законів, приналежність певним олігархічним угрупованням, відсутність почуття журналістської етики з боку працівників ЗМІ, уряду чи посадових осіб, а також слабкий розвиток правового захисту свободи слова, незважаючи на конституційні гарантії. В історичній ретроспективі ці проблеми мають своє підґрунтя.

Умови ринкової економіки, де діють об'єктивні економічні закони, були незнайомими та складними для телевізійної індустрії України на початку 90-х рр., що за радянських часів отримувала від держави кошти й витратні матеріали, не турбуючись щодо прибутковості своєї діяльності, а інфляція та неплатоспроможність тодішніх пересічних українців сприяли тому, що рекламний ринок був ще дуже слабким для того, аби забезпечувати повноцінне функціонування нових приватних телеканалів. Саме з цих причин телевізійний бізнес зацікавив успішних бізнесменів та олігархів. Телебачення розглядали не лише як джерело прибутку, а й як елемент економічно-політичного впливу у суспільстві, що залишило позаду його основну функцію – інформування та подачу

об'єктивної інформації та вивело на перший план міжкланову боротьбу. Телеканали фактично ставали підрозділами олігархічного “холдингу”, що спричинило ангажування телевізійного контенту і відсутність подачі різних точок зору та позицій. Ситуація якісно змінилась у період Помаранчевої революції, що характеризувалася, насамперед, збільшенням рівня довіри до ЗМІ та звільненням останніх від політичного тиску влади. В експертному опитуванні, проведеному фондом “Демократичні ініціативи” у вересні 2005 року, журналісти майже одноставно (88%) визнали, що в Україні таки існує свобода слова.¹ Після перемоги Віктора Януковича на президентських виборах і зміни моделі влади на повністю підвладну президенту вертикаль, зі знищенням двох інших гілок влади – законодавчої й судової, логічним став і наступ на четверту владу – ЗМІ. Особливо вдалася “зачистка” телепростору, в першу чергу – телеканалів, які мають загальнонаціональне охоплення.

В усіх рейтингах міжнародних та вітчизняних організацій оцінки незалежності телевізійного контенту у 2011–2012 рр. погіршилися. Втім, вони залишаються посередині між повною свободою і повною залежністю. І незважаючи на те, що рівень свободи слова і об'єктивність у телевізійному просторі бажають кращого, телебачення, як і раніше, залишається найвпливовішим засобом масової інформації, що зумовлено зростаючим рівнем довіри українських глядачів до нього. За даними опитування щодо рівня довіри українців до політиків, інститутів влади та суспільства, оприлюдненого компанією TNS в Україні, індекс довіри до телебачення протягом 2012 року зріс з 0,08 до 0,18* (додатний індекс (+2,0) означає 100% довіру населення, а від'ємний індекс (-2,0) 100% недовіру). Такого темпу зростання довіри не має жоден інший суспільний або владний інститут. Більше того, всім іншим інститутам (окрім церкви) – профспілкам, суду, прокуратурі, міліції, уряду – українці взагалі не довіряють.² А згідно зі щорічним моніторингом Інституту соціології НАН України, 83% населення дивляться телевизор, і, попри розвиток інтернету, відсоток телеглядачів лишається стабільним. Для порівняння: протягом тижня слухали радіопередачі 32% населення, читали газети 48%, причому кількість радіослухачів і читачів газет із роками постійно зменшується.³ З цих причин бажання керувати таким потужним інформаційним ресурсом, як телебачення, стає зрозумілим, а роль “покровителя” в українському телебаченні не може бути недооцінена. Спираючись на дослідження, яке провів і оприлюднив “Український тиждень”⁴, можемо простежити процес олігархізації сучасного телебачення.

Власником медіа-холдингу “Главред-медіа”, в який входить загальнонаціональний телеканал “1+1”, кілька інших телеканалів та суспільно-політичних тижневиків, є нафтовий магнат Ігор Коломойський. “Новий кана”, “СТБ”, “ICTV”, “М1”, “М2” входять до групи “StarLightMedia”, власником якої є Віктор Пінчук. Він також володіє щоденною газетою “Факты и комментарии”, тижневиком “События и люди”, акціями трьох радіомереж – “Русское радио”, “Хіт-FM” і “Kiss-FM” та видавництвом “Економіка”, яке видає газету “Дело” та “ІнвестГазету”. “Інтер”, “Інтер+”, “MTV Україна”, “Ентер”, “Ентер Фільм”, “K1”, “K2”, “МЕГА”, “НТН” входять у “U.A. Inter Media Group Limited”, що належала Валерію Хорошковському, а згідно з останніми подіями перейшла у руки Дмитра Фірташа. ТРК “Україна”, телеканали “Футбол”, “Футбол+”, “Донбас” входять до “Медіа Групи Україна”, акції якої належать групі “Систем Кепітал Менеджмент” Рината Ахметова (включаючи інтернет-холдинг “Digital Ventures” (портал “Точка.net”) та кілька друкованих видань (газета “Сьогодні” та інші). В український телебачення виходить також “5 канал”, власником якого є бізнесмен і політик Петро Порошенко та “ТБі”, засновником якого називають Володимира Гусинського, колишнього російського медіамагната.

Аналізуючи сучасний стан українського телебачення, доходимо висновку, що більше 20 українських телеканалів сконцентровані у руках 4 осіб. За допомогою своїх телеканалів власники намагаються підтримувати вплив на свідомість громадян, управляти мовною політикою, підтримувати політичні позиції великого бізнесу. Особливим інструментом політичного тиску в Україні є регіональні телеканали, і медійна ситуація в Чернівецькій області сьогодні є яскравим прикладом кланової боротьби за «класий шматочок» телевізійного простору.

Парламентські вибори 2012 року показали, що в умовах існування безлічі форм комунікацій політичних партій з електоратом, найефективнішим все одно залишається телебачення, і жодна політична партія не може працювати без виходу в телебачення, саме тому особливо відчутною є приналежність телеканалів окремим фінансово-політичним групам у передвиборчий період. Саме економічна складова породжує наповнення суспільно-політичного контенту регіонального телебачення в період перед виборами так звану “джинсою”. Інститут масової інформації України “джин сою” називає таке явище, як прихована реклама в засобах масової інформації.⁵ Абзацом десятим статті 1 Закону України “Про рекламу” від 3 липня 1996 р. прихована реклама визначається як “інформація про особу чи товар у програмі, передачі, публікації, якщо така інформація слугує

рекламним цілям і може вводити в оману осіб щодо дійсної мети таких програм, передач, публікацій”.⁶ Під час парламентських виборів у 2007 році провідні телеканали на “джинсі” заробили 40 мільйонів доларів прибутку. Цифри, оприлюднені після виборів 2012 року, були ще більш вражаючими.⁷ Інтернет-газета, що спеціалізується на проблемах ЗМІ та свободи слова в Україні, “Телекритика”, оприлюднила тарифну сітку розцінок за вихід в ефір. Приміром, на звичайному каналі з невеликою аудиторією за 5-хвилинне інтерв’ю у підсумковому випуску новин тижня отримували 36 тисяч гривень (близько 5 тисяч євро).⁸

Точні суми, які отримали чернівецькі телеканали за “просування” кандидатів під час парламентських виборів 2012 року, достеменно не відомі, проте результати регіонального моніторингу місцевого телепростору на предмет якісного інформування виборців та рівного доступу до ЗМІ суб’єктів виборчого процесу показали, що ознаки замовності в суспільно-політичному контенті чернівецьких телерадіокомпаній звісно існували. Місцеві телеканали найактивніше висвітлювали діяльність Партії регіонів, найменше уваги приділили партіям УДАР та “Свобода”, при цьому жодного разу не були згадані Комуністична партія України та “Україна вперед!”. В нейтральній тональності найбільше інформації було про діяльність Партії регіонів, найменше – про ВО “Свобода”. В позитивній тональності регулярно висвітлюється діяльність місцевої та обласної влади (Партія регіонів), один раз була згадана в позитивній тональності партія УДАР. У негативній тональності згадувались Партія Регіонів та Об’єднана опозиція.⁹

Спроби здійснення тиску на місцеві телерадіокомпанії були зафіксовані з боку провладних кандидатів. Загального значення набув конфлікт при намаганні місцевої влади заборонити запланований прямий ефір телеканалу “Чернівці” за участі кандидата від опозиції Миколи Федорука. Керівництво телерадіокомпанії не піддалося політичному тиску та, надавши справі загального розголосу, відстояло своє право на вільне мовлення. Проте конфлікт закінчився несподіваним приходом у студію вищезгаданого телеканалу кандидата від Партії регіонів Віталія Михайлішина під час прямого ефіру Федорука.

Загалом, згідно із загальнонаціональним та регіональним моніторингами, що проводила Асоціація “Спільний простір” / Комітет “Рівність можливостей” у рамках Спільної програми Ради Європи та Європейського Союзу (проект “Сприяння європейським стандартам в українському медійному середовищі”), висвітлення парламентських виборів 2012 року у Чернівецькій області відбувалося не в атмосфері дебатів та змагальності програм, а на тлі домінування партії влади над опозицією. Місцеві телеканали висвітлювали виборчу кампанію, перебуваючи під тиском редакційної політики власників, переважно лояльних до партії влади.

Події 2013 року довкола чернівецького телеканалу “ТВА” засвідчили явну боротьбу влади та опозиції в регіональному вимірі. Восени 2012 року на “ТВА” розгорівся корпоративний конфлікт – буковинський телеканал не поділили экс-генеральний директор та опосередкований співвласник Василь Забродський (активний прихильник “Партії регіонів”) та опосередкований співвласник Андрій Пишний (заступник голови партії ВО “Батьківщина”). Телекомпанія ТВА – перша в області приватна телекомпанія, створена на початку 90-х років, її покриття охоплює близько 77% території області й кілька сусідніх районів Тернопільської та Івано-Франківської областей.¹⁰ За матеріалами “Телекритики”, структура власності ТОВ “ТРК ТВА” станом на березень поточного року виглядала таким чином: 55,34% належать ТОВ “Медіа група “Сіті”” (за словами пана Забродського, 51% цієї компанії належить дружині Андрія Пишного Людмилі Пишній, а 49% – особисто Василеві Забродському), 11,33% – Людмилі Пишній і 33,33% – Оксані Козлан.¹¹ 1 березня 2013-го рішенням зборів учасників товариства пана Забродського усунули з посади гендиректора, однак він цього рішення не визнав. Відсторонений керівник заблокував приміщення телеканалу з його майном і технікою та почав забирати працівників ТВА на роботу у власну новостворену телекомпанію “ТВА Плюс”.¹² А в серпні 2013 року телеканал через пожежу в апаратній на більш ніж два тижні припинив своє мовлення і сьогодні вимагає від Нацради з питань телебачення і радіомовлення продовження ліцензії, термін якої спливає 24 листопада.

Офіційна заява Незалежної медіапрофспілки України свідчить, що конфлікт довкола чернівецького телеканалу “ТВА” носить не випадковий характер. Регіональна влада в Україні часто проводить свідому політику або на знищення незалежних засобів масової інформації, або на зміну їхньої політики. До прикладу, у Кременчуку Полтавської області тривають спроби перебрати у комунальну власність телеканал “Візит”, який 20 років самостійно функціонує без підтримки держави. У Керчі місцева влада намагається ліквідувати телерадіокомпанію “Бриз”, яка дозволяє собі критикувати місцевих чиновників найвищого рівня. У Харкові три роки тому було закрито три

непідконтрольні владі телеканали, один з них найпопулярніший на той час у місті “АТН” досі не працює.¹³

Особливостями роботи місцевих телеканалів Чернівецької області сьогодні є боротьба за ліцензію на цифрове мовлення. 2011 року Національна рада з питань телебачення і радіомовлення визначила переможців конкурсу на вільні місця в цифровому мультиплексі МХ-5 із регіональним покриттям. У Чернівецькій області ними стали, крім Чернівецької ОДТРК, нікому невідомі ТОВ “ПАРТНЕР ТВ”, ТОВ “Чернівецький промінь” та ТОВ “Місто ТБ”. Давно працюючі регіональні телеканали “ТВА” та “Чернівці” цифрових частот не отримали. МТРК “Чернівці” та Національна асоціація мовників оскаржують результати конкурсу, проте поки що безуспішно. Враховуючи, що справа підпадає під юрисдикцію Європейського суду з прав людини, асоціація планує пройти всі можливі стадії розгляду справи в Україні для того, щоб мати всі підстави звернутися до Європейського суду, який би оцінив законність та обґрунтованість рішень, що приймав український суд.¹⁴ За неофіційними даними, наспіх утворені нові телеканали, що отримали ліцензію на цифрове мовлення, фінансуються українським олігархом Д.Фірташем, і метою їхнього створення є президентські вибори 2015 року.

Отже, доходимо висновку, що телевізійний простір сьогодні перетворився на інструмент конкурентної боротьби фінансово-політичних груп, знехтувавши своєю визначальною функцією – організацією громадського дискурсу навколо суспільно значущих проблем. Свободу ЗМІ заступив “плюралізм” – ангажованість практично всіх каналів, кожний із яких пропагує позиції своїх “спонсорів”. Досвід телеканалів Чернівецької області засвідчує, що регіональне телебачення становить особливий інтерес політичних партій та фінансових угруповань, через що є полем політичних баталій. На місцеве телебачення ставлять великі ставки під час виборів, тому найбільше конфліктів за розподіл інформаційного простору розгорається саме в передвиборчий період.

¹Стан демократичних свобод і демократії в Україні (опитування експертів) [Електронний ресурс] // “Демократичні ініціативи”. – Режим доступу: <http://dif.org.ua/ua/polls/2011-year/niwergoju.htm> – Назва з екрану.

² Дяків Р. С. Засоби масової інформації : проблеми становлення і розвитку / Р.С. Дяків // Друкарство. – 2000. – №7. – С.22.

³ Соціальні виміри суспільства. – К., 2012, Інститут соціології НАН України. – С.112.

⁴ Початки олігархізації // Український тиждень. – 2011. – № 27. – С. 12.

⁵ Джинса: нормативна довідка [Електронний ресурс] // Інститут масової інформації. – Режим доступу: <http://imi.org.ua/content/djinsa-normativna-dovidka> – Назва з екрану.

⁶ Закон України “Про рекламу” // Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К., 2006.

⁷ Эксперты посчитали, что каналы заработали 40 миллионов на «джинсе» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://h.ua/story/64478/> – Назва з екрану

⁸ Погляд з України. Коли «джинса» править бал – в газетах та на телебаченні [Електронний ресурс] // Телекритика. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/daidzhest/2008-06-06/38872> – Назва з екрану

⁹ Медіа-аналітики підтвердили очевидне [Електронний ресурс] // “Місто”. – Режим доступу: <http://micto.cz/2012/10/10/media-analytyky-pidtvrdyli-ochevdyne-vsi-chernivetski-zmi-najaktyvnishe-vysvitlyuyut-divalnist-pr/> – Назва з екрану

¹⁰ Гаврада І. Регіональні виміри взаємодії влади та ЗМІ (на основі моніторингу чернівецьких телеканалів) / І.Гаврада // Регіональний вимір політичного процесу в Україні: Матеріали міжрегіональної науково-практичної конференції (Львів, 26 травня 2007 року). – Львів: ЦПД, 2007. – С.128.

¹¹Свентах А. Як довго “глів” ТВА перед пожежею? [Електронний ресурс] / А.Свентах // “День”. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/daidzhest/2013-08-10/84030> – Назва з екрану

¹² Нацрада переформила ліцензію чернівецького каналу ТВА Андрія Пишного, довкола якого триває корпоративний конфлікт [Електронний ресурс] // “Телекритика”. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/rinok/2013-06-19/82644> – Назва з екрану

¹³ Чернівецький канал ТВА відновив мовлення [Електронний ресурс] // “Телекритика”. – Режим доступу: <http://www.telekritika.ua/pravo/2013-08-14/84112> – Назва з екрану

¹⁴ 40% буковинців не можуть бачити Папієва в ефірі [Електронний ресурс] // “Місто”. – Режим доступу: <http://micto.cz/2013/02/14/40-bukovyntsiv-ne-mozhut-bachyty-papijeva-v-efiri/> – Назва з екрану

УДК: 323(438)“20”

© Сергій Швидюк (Чернівці)

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ У СУЧАСНІЙ ПОЛЬЩІ

У статті розглядається регіональна політика Польщі у контексті її становлення, сучасного розвитку та майбутніх перспектив. Запропоновано періодизацію регіональної політики Польщі на основі виділення внутрішньо- та зовнішньополітичних чинників, що формували її зміст у різні періоди, а також проаналізовано ключові правові та інституційні засади її проведення у кожний означений період. Акцентовано увагу на еволюції засад та інструментів регіональної політики, проаналізовано її успішні та неефективні елементи, визначено перспективи розвитку на період до 2020 року.